

Intervju: Osnivanje Društva andragoga Srbije - još jedna podrška profesiji

(Intervju sa Violetom Orlović, predsednicom Društva andragoga Srbije)¹

N. Koruga: *Davne 1964. godine sve je počelo na Letnjoj školi u Poreču. Gde se danas rađaju ideje o razvoju naše profesije?*

V. Orlović: Danas smo okruženi različitim idejama i procesima koji utiču na razvoj naše profesije. Sigurno da se ideje o razvoju najpre javljaju u umovima mladih andragoga, kao i u umovima onih koji vole ovu oblast. Zapravo, svesni smo toga da se danas sve više priča o značaju obrazovanja odraslih. Sva međunarodna dokumenta koja se tiču naše oblasti kako na evropskom, tako i na svetskom nivou, zatim nedavno održana Konfintea VI govore o tome da bez obrazovanja nema ni održivog razvoja, nema ispunjenja milenijumskih ciljeva. Možda u Srbiji ponekad i nema dovoljno razloga za optimizam, ali upravo se zbog toga borimo za status naše profesije. Sve to kreira potrebu i prostor za naš bolji profesionalni status. Mislim da je danas obrazovna scena sigurno življa nego što je bila devedesetih i početkom dvehiljaditih, a opet s jedne strane drugačija u odnosu na ono što je bilo šezdesetih, sedamdesetih kada se dogodio izvesni procvat obrazovanja odraslih, ali zaista u drugim okolnostima. Mislim da naše vreme tek dolazi.

N. Koruga: *Koje su to promene i/ili potrebe dovele do osnivanja Društva andragoga Srbije?*

V. Orlović: Upravo su to promene na globalnom nivou koje sam pomenu- la, a kod nas su se stekli raznorazni uslovi. Postali su nam dostupni neki evropski i međunarodni projekti koji su okupili andragoške snage oko mogućnosti da se primene znanja koja smo godinama sakupljali. Zaista je bilo teško devedesetih godina ostvariti neki andragoški projekat, prodreti više u praksu i doći do donatora. Međutim, na svu sreću to se dvehiljaditih menja. Značajna je uloga Društva za obrazovanje odraslih koje je donelo upravo te nove mogućnosti i koje je podstaklo sam rad i nastanak Društva andragoga Srbije. Takođe, na tržištu rada

¹ Intervju vodio Nikola Koruga, Klub studenata andragogije, Beograd, 10. 03. 2011.

se javljaju nove potrebe u različitim oblastima. Svesni smo da se u oblasti ljudskih resursa širi mogućnost za andragoge, a opet oni su nedovoljno prisutni s obzirom na mogućnosti. Mnogo je projekata, mnogo pozicija koje se odnose na organizovanje obuke, na obezbeđivanje kvaliteta obuke gde opet nema dovoljno andragoga. Očigledno je da je prostor veliki, ali i da naša profesija mora da jača kako bi nas prepoznali kao potrebne ljude koji će na najbolji način zauzimati te pozicije. Mislim da su to neke od glavnih potreba koje su dovele do osnivanja Društva andragoga Srbije.

N. Koruga: *Kada ste počeli sa radom na konstituisanju DaS-a i kako je tekao taj proces?*

V. Orlović: Prošle godine. Zapravo u poslednje tri godine. Kada su počeli da se organizuju andragoški dani i ta inicijativa je rasla. Pored Društva za obrazovanje odraslih, katedra je godinama podsticala rad i prethodnog Andragoškog društva Srbije, ali u drugim uslovima. Mislim da su ti naponi katedre i onih koji su se najviše angažovali na pripremi Strategije obrazovanja odraslih i akcionog plana i zakona zaista jaki, ali s druge strane bili bismo sigurno još jači da smo imali organizovano profesionalno udruženje. Upravo su to bili razlozi što je tokom Drugog andragoškog dana pokrenuta inicijativa i formiran odbor od desetak ljudi koji su se volonterski angažovali sa puno ljubavi i raspoloživim mogućnostima uobličili ideju o tom novom udruženju. Dakle, između dva andragoška dana, tj. između 2009. i 2010. godine napravljen je taj formalni korak osnivanja i registrovanja Društva andragoga Srbije. Dosta smo vremena uložili pokušavajući da ostvarimo kontinuitet sa Savezom andragoških društava Jugoslavije, pa sa Andragoškim društvom Srbije želeći da na taj način sačuvamo tradiciju. Međutim, to je administrativno bilo jako komplikovano, a s druge strane sada smo Društvo andragoga Srbije definisali zaista kao profesionalno udruženje andragoga, što ranije nije bio slučaj. Ranije su, jednostavno, članovi mogli biti oni koji se bave obrazovanjem odraslih, a da nisu profesionalni andragozi.

N. Koruga: *Dakle, oni koji se samo osećaju andragozima ne mogu da postanu članovi Društva?*

V. Orlović: Redovni članovi mogu da budu samo andragozi. Međutim, postoje još dve kategorije pridruženih i počasnih članova. Pridruženi su članovi oni koji se bave ovom oblašću bilo da su iz naše ili iz drugih država, odnosno i andragozi koji ne žive na teritoriji Srbije. Pod počasnim članovima misli se na ljude koji nisu neophodno andragozi, ali su dosta doprineli ovoj oblasti. Ono što Društvo namerava da ponudi svojim članovima je pre svega promovisanje profesije andragog, potom sistematizovanje i organizovanje informacija o tome ko su andragozi i gde se nalaze. Dakle, pre svega ćemo poći od baze podataka.

Poboljšaćemo komunikaciju među članovima i ponudićemo informacije u vezi sa publikacijama, izdanjima, skupovima, mogućnostima volontiranja za studente itd. Razvijaćemo početne vidove umrežavanja, tekuće projekte, mogućnosti uključivanja u projekte... Sve to što sada pričam je i deo programa rada Društva andragoga Srbije za ovu godinu. Takođe, sve će to biti deo sadržaja sajta koji je u izradi. Dakle, pružiće se jedna mogućnost interaktivnog komuniciranja putem sajta – kako se priprema akcioni plan, završetak rada i javna rasprava o Zakonu o obrazovanju odraslih. Nameravamo da postavimo forum na sajt kako bi stvorili šansu za andragoge da se zaista aktivno uključe u važne procese.

N. Koruga: Polako uvodimo aktivnosti Društva u priču. Recite mi, koji su ciljevi ove organizacije?

V. Orlović: Dakle, prvi cilj je ono o čemu sam pričala, a to je promocija profesije andragog. Naravno, na vrhu lestvice je promocija koncepcije doživotnog učenja i promocija andragogije kao nauke, potom povezivanje andragoga i širenje prostora za profesionalne angažmane, lobiranje i delovanje prema državi u smislu poboljšanja statusa profesije, bolje primene zakona, usklađivanja sa drugim zakonima koji su aktuelni i dodiruju našu oblast i naravno mogućnost plasiranja znanja opet na dvosmernom nivou, kao i većeg učešća andragoga u razmeni znanja bilo u okviru obuka, skupova, konferencija, publikovanja i s druge strane činjenje dostupnim objavljenih radova, knjiga i slično. S tim u vezi Društvo planira da radi na otkupljivanju jednog broja međunarodnih publikacija koje možda nisu dostupne u celini i postavljaje ih na sajt pod šifrom koju će imati članovi.

N. Koruga: Šta pripadnike DaS-a izdvaja u odnosu na druga profesionalna udruženja?

V. Orlović: Mislim da smo još uvek mladi kao profesija. Tek pre dvadesetak godina andragogija se osamostalila kao grupa i mislim da ljudi poseduju još uvek dozu entuzijazma i vezanosti za profesiju svesni toga da smo još pioniri, te se treba boriti za status. Mislim da imamo potrebu za podrškom i da se samim tim javlja i veća potreba za udruživanjem. Upravo to nas nekako određuje s jedne strane, dok s druge strane možda imamo najjaču snagu da promovišemo to što zapravo mnogi drugi pormovišu, a to je doživotno učenje i potreba za obrazovanjem.

N. Koruga: Može li i na koji način DaS dovesti u ravnotežu terazije na čijem se suprotnom tasu nalazi država?

V. Orlović: Da, to zavisi od svih nas. Sada kada se pomene država moja prva asocijacija je zakon koji je u pripremi. I to će sigurno biti prilika, odnosno javna rasprava o njemu, da andragozi daju svoj glas i svoj doprinos rešavanju ovog začajnog pitanja. Postojanje udruženja, kao što se već pokazuje, može stvarno da

obezbbedi jačanje tog glasa. Naši predstavnici su već u komisijama koje se bave unapređenjem stručnog obrazovanja, kao i u grupama koje su okupljene oko različitih projekata. Izuzetno je značajno kada se pojedinačno neko angažuje i kada se kaže da je to predstavnik Udruženja andragoga, jer ipak iza toga stoje stotine glasova. Bez nekih velikih obećanja, mislim da ćemo sada imati pravu priliku da utičemo da zakon, koji je pred nama, bude usvojen onakav kakav bi trebalo da bude.

N. Koruga: *Granice profesionalnih udruženja i asocijacija su jasne u socijalnom, ali ne i u geografskom smislu. Ko će sve biti budući strateški partneri DaS-a?*

V. Orlović: Biće to sigurno slična udruženja iz regiona, kao i slična i mnogo jača udruženja na evropskom nivou. Tokom poslednjeg andragoškog dana identifikovali smo partnere sa kojima naše potencijalno članstvo, odnosno naše kolege saraduju. Spisak je zaista ogroman. Ona se tiče i domaćih organizacija, tiče se i umnogome međunarodnih organizacija. Dakle, mi ćemo se truditi da se usmerimo ka srodnim udruženjima, a onda i međunarodnim organizacijama koje nemaju samo direktno obrazovanje odraslih u programu i samo članstvo ovog tipa, već i ka onima koji programima dotiču našu oblast ili doprinose kako razvoju istraživanja, tako i razvoju profesije.

N. Koruga: *Jedna od završnih faza profesionalizacije jeste donošenje etičkog kodeksa profesije. DaS je već počeo da rešava to pitanje. Na čemu još trenutno radite?*

V. Orlović: Zaista smo rešavali mnoga pitanja od poslednjeg Andragoškog dana do danas i bilo je dosta posla. Što se tiče rada na kodeksu tada smo definisali grupe, odnosno timove ljudi koji bi se po poglavljima bavili tom tematikom. Kodeks će verovatno biti spreman za sledeći Andragoški dan, ali ne smem to da obećam, pošto se svi volonterski angažujemo. Pored toga bih istakla da će DaS u junu biti koorganizator Konferencije o evaluaciji o obrazovanju u balkanskim zemljama, zatim ćemo organizovati sledeći Andragoški dan u novembru 2011. godine. Osim toga svi radimo, mislim na Upravni odbor, na prepoznavanju mogućnosti koji projekti i izvori sredstava bi mogli da pomognu rad udruženja u narednoj godini. Dakle, ispitujemo i mogućnosti što se tiče Ministarstva nauke i gde se sve treba registrovati i prijaviti kako bismo otvorili prostor za pribavljanje sredstava u budućnosti.

N. Koruga: *Možete li mi opisati strukturu DaS-a?*

V. Orlović: Dakle, članovi će preko skupštine moći da odlučuju, odnosno da daju svoje mišljenje o programu rada, moći će da potvrde ili biraju novi upravni odbor. To su tela koja su značajna za rad DaS-a. Članovi će takođe moći da učestvuju u oblikovanju samog programa i tokom godine, moći će da učestvuju u

razmeni informacija i svemu onome što Društvo bude razvijalo. Inače, poslednjeg Andragoškog dana formiran je upravni odbor koji će delovati makar do skupštine krajem godine. Ako ga skupština potvrdi nastaviće sa radom. Trenutno je nas sedam u upravnom odboru i moram da kažem da je sastav takav da su ljudi iz različitih oblasti rada i da imamo zastupljen i privatni i nevladin sektor i akademiju i sindikat i mislim da je to dobra osnova za rad i da svi sa velikim entuzijazmom i profesionalnošću pristupamo tom poslu. Članovi će moći direktno da utiču na program i izaberu oblasti u kojima će se najviše raditi.

N. Koruga: Ako posmatrate DaS kao simbol, šta za vas on znači?

V. Orlović: Moja prva asocijacija se odnosi na logo koji smo probali da izaberemo ovih dana. Većim delom smo došli do ideje koja u svakom slučaju uključuje pojedinca podržanog znanjima. Mislim da je podrška ta glavna reč koja simbolizuje DaS. Dakle, podrška članovima da se bolje međusobno povezuju, da se bolje bore za svoj status i podrška andragogiji kao nauci da nam još bolje pruži osnovu za tu dalju borbu i praktično definisanje.

N. Koruga: Kako biste opisali DaS za dvadeset godina?

V. Orlović: Kao jako profesionalno udruženje koje je doprinelo da kada se kaže andragog u ovoj zemlji sve bude jasno, kao nekoga ko je uspeo da doprinese implementaciji zakona, kao nekoga ko je doprineo verovatno i osnivanju novih andragoških institucija, možda čak i andragoškog centra i konačno nekoga ko je proširio svoje članstvo i ko ima razvijenu međunarodnu saradnju.